

TÜRK DÜNYASI COĞRAFYASINDA YER ALAN ÜLKELER ARASINDAKİ KÜLTÜREL İLİŞKİLERİN GÜÇLENDİRİLMESİNDE EĞİTİM KURUMLARININ ROLÜ

Eriman TOPBAŞ

(Gazi Üniversitesi, Türkiye)

Hüseyin Salih BARAN

(Fatih Üniversitesi, Türkiye)

1. GİRİŞ

İstenilen seviyede olmasa da Sovyet rejiminin yıkılışından bugüne kadar önemli gelişmeler yaşanmıştır. Özellikle Türkiye'nin bazı dönemlerde yoğunlaşan bazı dönemlerde azalan çabaları bu gelişmelerin seyrinde temel etken olmuştur. Eğitim alanında Türkiye'de eğitimlerini yürüten Türk Cumhuriyetlerine mensup öğrencilere Türkçe eğitim verilen Türkçe Eğitim Merkezi (TÖMER), Milli Eğitim Bakanlığı Yurtdışı Eğitim Genel Müdürlüğü, 1992 yılında kurulan Türk İşbirliği ve Kalkınma Ajansı Başkanlığı (TİKA) gibi kuruluşlar eğitim alanında önemli çalışmalar yapmışlar ve Türk Dünyasının geleceği açısından önemli hizmetler vermişlerdir

8 Aralık 1991'de Bağımsız Devletler Topluluğu BDT (Bağımsız Devletler Topluluğu) kuruldu ve Türkiye yeni bağımsız "Türk" cumhuriyetlerini diplomatik olarak tanıyan ilk devlet oldu. Türk dünyası açısından Sovyetler Birliği'nin dağılması ile siyasal, ekonomik ve sosyal alanlarda olduğu gibi eğitim alanında da fırsatlar ortaya çıkmıştır. Bu fırsatları uygulamaya koyacak bir bakanlığın kurulması önerileri yerini bulmamış ancak 24 Ocak 1992 tarihinde Türk İşbirliği ve Kalkınma Ajansı (TİKA) kurularak Türkiye'nin bölgedeki çıkar algulamalarının ve politik yöneliminin altyapısını oluşturacak, kurumsallaşma açısından da önem taşıyan önemli bir adım atılmış oldu. TİKA'nın başta gelen görev alanları ekonomi, eğitim-öğretim, kültür, sanat, tarih ve tarihsel araştırmalar, dil ve alfabe, etnografya, turizm, idare, adalet, güvenlik, iletişim ve iletişim teknolojisi, çevre, bilim ve teknoloji konularındaki işbirliğinin koordinasyonunu kapsamaktadır (Arık,1995;166).

TİKA, bu bağlamda, 1992-1993 yılında Büyük Öğrenci Projesini uygulamaya koymuştur (Kavak, 2001: 96). Projenin amacı;

- Türk Cumhuriyetleri ve Topluluklarının eğitim düzeyini arttırmak,
- Yetiştirilmiş insan gücü gereksinimini karşılamaya yardımcı olmak,
- Türkiye dostu genç bir nesil yetiştirmek,
- Türk dünyasıyla kalıcı bir kardeşlik ve dostluk köprüsü kurmaktır.

Hükümetin Orta Asya cumhuriyetlerine yönelik bu politikasına paralel olarak, söz konusu ülkelere götürülecek yardımların etkin bir biçimde yönlendirilebilmesi için, yeni bir örgütlenmeye gidilmiş ve “Ekonomik, Kültürel, Eğitim ve Teknik İşbirliği Başkanlığı” kurulmuştur (Kavak, 2001: 95). Böylece Türk Cumhuriyetleri ve Topulukları ile ekonomi, kültür, eğitim ve teknik alanlarda kurulacak ilişkiler kurumsal bir yapıya kavuşmuştur.

1.1. Türkiye - Orta Asya Türk Cumhuriyetleri Eğitim İlişkileri

Türk Cumhuriyetlerinin bağımsızlıklarını kazanmalarıyla beraber Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı ile Türk Cumhuriyetlerinin tamamı ile eğitim ve bilim alanında işbirliği protokolleri imzalanmıştır. Bu bağlamda, büyük öğrenci projesi gündeme getirilmiştir.

Türk Dünyasında Türkiye'nin yürüttüğü büyük öğrenci projesi kültürel işbirliğini olumlu yönde etkileyecek çok önemli bir projedir. Büyük öğrenci projesi kapsamında 1992 yılından 2008 yılına kadar 4585 öğrenci mezun olmuştur. Ancak Türkiye'nin ayırdığı kota olan 22.043'ün çok altına mezun verildiği görülmektedir (<http://yogm.meb.gov.tr>).

Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı'nın verilerine göre Nisan 2009 tarihi itibarıyla, Türkiye'de Türk Cumhuriyetlerinden TÖMER'de dil eğitimi alan, üniversitelerde ön lisan, lisans yüksek lisans, doktora düzeyinde toplam 2506 öğrenci eğitim görmektedir. En çok Azerbaycan'dan en az da Özbekistan'dan öğrenci eğitimlerini sürdürmektedirler (<http://yogm.meb.gov.tr>).

1992 yılından itibaren Türkçe öğretimi, Türk kültürünü ve milli eğitim sistemini tanıtmaya seminerlerine toplam 831 kişi katılmıştır. Azerbaycan 250 katılımcı ile Kazakistan 208 katılımcı ile en çok katılımcı gönderen ülkelerdir. Özbekistan bu seminerlere 16 yılda sadece 45 katılımcı ile iştirak etmiştir(<http://yogm.meb.gov.tr>).

2009 yılının mart ayı itibarıyla Orta Asta Türk Cumhuriyetleri'nde bulunan eğitim öğretim kurumları ve yaygın mesleki eğitim merkezleri ile Türkiye Türkçesi eğitim öğretim merkezlerinde toplam 220 eğitim personeli görev yapmaktadır. Bu yönde eğitim veren, Azerbaycan'da 3 kurumda 58 eğitimci, 4 kurum bulunan Kazakistan'da 25 eğitimci, 4 kurum bulunan Kırgızistan'da 68 eğitimci, 1 kurum bulunan Özbekistan'da 14 eğitimci, Türkmenistan'da 4 kurumda 55 eğitimci görev yapmaktadır(<http://yogm.meb.gov.tr>).

2007 yılı temmuz ayı itibarıyla Türk Cumhuriyetlerinde bulunan eğitim öğretim kurumları ve yaygın mesleki eğitim merkezleri ile Türkiye Türkçesi eğitim öğretim merkezlerinde toplam 11.156 öğrenci öğrenim görmektedirler. İlköğretim okulları düzeyinde en fazla öğrenci, 716 öğrenci ile Türkmenistan'daki Aşkabat İlköğretim okulunda, en az öğrenci 212 öğrenci ile Kırgızistan'daki Bişkek Türk İlköğretim okulunda bulunmaktadır. Lise düzeyinde en fazla öğrenci, 286 öğrenci ile Türkmenistan'daki Aşkabat Türk Anadolu Lisesinde, en az öğrenci 160 öğrenci ile Azerbaycan'daki Bakü Türk Anadolu Lisesinde bulunmaktadır. Türkiye Türkçesi eğitim ve öğretim merkezleri düzeyinde

en fazla öğrenci, 2674 öğrenci ile Kırgızistan'daki Bişkek Türkiye Türkçesi Eğitim öğretim merkezinde bulunmaktadır. Yaygın eğitim merkezlerinde en fazla öğrenci 2203 öğrenci ile Aşkabat Yaygın Eğitim Merkezinde bulunmaktadır. Bütün kurumların toplam öğrenci sayıları açısından 3209 öğrenci ile Kırgızistan'ın en fazla öğrencinin eğitim gördüğü ülke olduğu görülmektedir (<http://yogm.meb.gov.tr>).

Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığının 2007 yılının Ocak ayı verilerine göre Türk Cumhuriyetlerinde Lisans eğitimi alan Türk öğrencilerin sayısı 5.207'dir. 3602 Türk öğrenci Azerbaycan'daki üniversitelerde lisans eğitimlerini sürdürmektedirler. Özbekistan'da ise 4 öğrenci bulunmaktadır (<http://yogm.meb.gov.tr>).

Türkiye'den Orta Asya Türk Cumhuriyetleri'nde 65 öğrenci yüksek lisans eğitimi almaktadır. 43 öğrenci Kırgızistan'da, 18 öğrenci de Azerbaycan'da yüksek lisans eğitimlerine devam etmektedirler (<http://yogm.meb.gov.tr>).

Türkiye'den Orta Asya Türk Cumhuriyetlerinde doktora eğitimi alan toplam 38 öğrenci bulunmaktadır. Azerbaycan'da 27, Kırgızistan'da 7 öğrenci doktora eğitimine devam etmektedirler (<http://yogm.meb.gov.tr>).

Türkiye – Türk Cumhuriyetleri eğitim ilişkileri 1992 yılı başından beri devam etmektedir. İşbirliği kapsamında Türk Cumhuriyetlerine mensup öğrencilere burs verilmek suretiyle Türkiye'de eğitimlerini sürdürmeleri sağlanmaktadır. (www.meb.gov.tr)

Yukarıdaki bilgilerden de anlaşıldığı kadarıyla, Türkiye ile Türk Cumhuriyetleri eğitim ilişkileri çift yönlü bir görünüm arz etmektedir. Bu durum, söz konusu ülkelerle eğitim temelinde kültürel işbirliğini güçlendirmenin mümkün olabileceğini göstermektedir.

1.2. Türk Cumhuriyetleri Eğitim Sistemleri

Azerbaycan'da mecburi öğretim 11 yıl; okuryazarlık oranı: % 99'dur. Ülkenin eğitim sistemi; okul öncesi eğitim, üç aşamadan oluşan orta öğretim 1.-4. sınıfları kapsayan ilk eğitim, 5.-9. sınıfları kapsayan esas eğitim, 10.-11. sınıfları kapsayan genel orta eğitim, 9. ve 11. sınıfları bitirenlerin alındığı mesleki eğitim ve üniversiteler, enstitüler ve konservatuarlardan oluşan yükseköğretim şeklindedir (<http://yayim.meb.gov.tr>).

Türkmenistan'da mecburi öğretim 9 yıl; okuryazarlık oranı: % 99'dur. Ülkenin eğitim sistemi, okul öncesi, orta mektep ve yükseköğretim kademelerinden meydana gelmektedir. Okul öncesi 2-6 yaş arasını, orta mektep 7-16 yaş arasını, yükseköğretim 16 yaş üstünü kapsamaktadır (http://yeogm.meb.gov.tr/ikili/turk_cum.html/turkmen.html).

Kazakistan'da mecburi öğretim 11 yıl; okuryazarlık oranı: % 99'dur. Ülkenin eğitim sistemi; Okul öncesi eğitim 12 aylık-3 yaş arası çocuk kurumlarında, 1-3 yaş çocuk evlerinde, 3-7 yaş kreşlerde yürütülmektedir. Ülkenin eğitim sisteminde 7-11 yaş başlangıç eğitimi 1-4 sınıfları, 11-16 yaş temel orta eğitim 5-9. sınıfları, 16-18 yaş tam orta eğitim ve mesleki teknik

liseler 10-11. sınıfları kapsamaktadır. Yükseköğretim lisans 4-7 yıl, yüksek lisans 2 yıl ve doktora 3 yıl olarak sürdürülmektedir (<http://yeogm.meb.gov.tr>).

Özbekistan'da mecburi öğretim 12 yıl; okuryazarlık oranı: %99 (1996)'dur. Ülkenin eğitim sistemi; 0-4 yaş arası okul öncesi eğitim (Balalar bahçesi), ilköğretim birinci kademe 1-4 sınıfları, ilköğretim ikinci kademe 5-9. sınıfları, orta öğretim ve mesleki teknik eğitim 10-11 sınıfları kapsamaktadır. Yükseköğretim ön lisans eğitimi, üniversiteler ve 4 yıllık enstitülerde yürütülmektedir (<http://yeogm.meb.gov.tr>).

Kırgızistan'da mecburi öğretim 11 yıl; okuryazarlık oranı: % 90'dur (2001). Ülkenin eğitim sistemi; 6-9 yaş birinci basamak ilkokul, 10-14 yaş ikinci basamak ortaokul, 15-16 yaş üçüncü basamak lise, 15-18 yaş mesleki ortaöğretim ve mesleki teknik öğretim, 17-18 yaş ön yüksek öğretim, 19 yaş sonrası temel yüksek öğretim ve tam yüksek öğretim şeklindedir. Okullarda Rusça ağırlıklı Kırgızca eğitim verilmektedir (<http://yeogm.meb.gov.tr>).

1.3. Türk Cumhuriyetleri Eğitim Sistemlerinde Bilgi Teknolojisi Kullanımı

Dünya ekonomik forumunun hazırladığı ağ toplumuna hazırlık indeksi, bilgi ve iletişim teknolojileri altyapısının gelişimi ve yaygınlaşmasını gösteren bir indekstir. Bu indekse göre Azerbaycan 60. Türkiye 61. Kazakistan 73. Kırgızistan 115. sıradadır. 134 ülke arasında yapılan değerlendirmede Orta Asya Türk Cumhuriyetlerinden Özbekistan ve Türkmenistan 2008-2009 sıralamasına dahil edilmemiştir. Bilgi ve iletişim teknolojilerinin yaygınlığı ve gelişmişliği ülkelerin eğitim alanındaki uygulamalarını da etkileyen bir faktördür. Bu açıdan bakıldığında Türkiye, Azerbaycan, Kazakistan arasında bilgi ve iletişim teknolojilerinin yaygınlığı ve gelişimi açısından çok büyük bir farklılık bulunmamaktadır. İndekse göre Kırgızistan bu üç ülkeye göre daha geri bir durumda olduğu görülmektedir (<http://www.weforum.org>).

Dünya Ekonomik Forumu'nun INSEAD ile birlikte hazırladığı Küresel Bilgi Teknolojileri Raporu 2008-2009, 134 ülkenin bilgi teknolojileri alanındaki rekabet edebilirliğini ortaya koyan bir rapor niteliğindedir. 2008-2009 raporunda Özbekistan ve Türkmenistan dahil edilmediğinden dolayı bu rapora dayanarak dört ülke eğitimi etkileyebilecek konulardaki göstergeleri dikkate alınmıştır. İnternet kullanımında Türkiye, Azerbaycan, Kazakistan ve Kırgızistan arasında çok büyük bir farklılık görülmemektedir. Bu sıralamada Türkiye diğer üç ülkeden sonra gelmektedir. Bilimsel Araştırma merkezlerinin kalitesinde Kırgızistan önemli bir başarı yakaladığı görülmektedir. Azerbaycan bu konuda dört ülke arasında son sırada yer almaktadır. Matematik ve bilim eğitiminin kalitesinde Azerbaycan birinci sıradadır. Bu alanda ülkeler arasında yine çok büyük bir farklılık görülmemektedir. Üniversite sanayinin araştırma işbirliği noktasında Kırgızistan büyük bir farkla birinci sıradadır. Azerbaycan bu konuda son sıradadır. Okullarda internet erişimi konusunda birincilik Kırgızistan'dır. Diğer

ülkeler okullardaki internet erişimi noktasında birbirine yakın bir durumda bulunmaktadırlar (<http://www.weforum.org>).

Mevcut bilgi ve iletişim teknolojileri alt yapısıyla ülkeler arası eğitim-öğretim hizmetlerini sürdürmek üzere akıllı sınıfların oluşturulması mümkün görünmektedir. Her ülkenin başkentlerinde bulunan birer üniversitede kurulacak akıllı sınıflar yardımıyla belli alanlarda ülkeler arası öğretim hizmeti verilebilir. Bununla birlikte YÖK tarafından yürürlüğe konan Farabi Değişim Programının kapsamına Türk Cumhuriyetleri de dahil edilebilir.

Bu çalışmada, Türk Dünyası coğrafyasında yer alan ülkeler arasındaki kültürel ilişkilerin güçlendirilmesinde eğitim kurumlarının rolü konusu yükseköğretim gençliğinin görüşleri doğrultusunda incelenmektedir.

Çalışmanın amacı, “bilgi ve iletişim teknolojilerinin eğitim-öğretim süreçlerinde meydana getirdiği imkânlar, Türk Dünyasında kültürel ilişkilerin güçlendirilmesi doğrultusunda nasıl işe koşulabilir?” sorusuna cevap bulmaktır. Bu temel problem bağlamda şu sorular geliştirilmiştir:

1. Türk Dünyası coğrafyasında yer alan ülkelerin mevcut ortaöğretim programlarına ortak kültürel değerleri içeren bir ders eklenebilir mi?
2. Yükseköğretim düzeyinde öğrenci ve öğretim elemanı değişimini kolaylaştırıcı düzenlemeler yapılabilir mi?
3. Türk Dünyası coğrafyasında yer alan ülkelerde, birbirleriyle etkileşim halinde olabilecek “akıllı sınıflar” oluşturulabilir mi?
4. Türk Dünyası coğrafyasında yer alan ülkelerde, orta ve yükseköğretim düzeyinde yaz kursları düzenlenebilir mi?

2. Araştırmanın Yöntemi

Bu çalışmada durum saptamaya yönelik betimsel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Çalışma evrenini Ankara’da değişik üniversitelerde (Gazi, Ankara, Hacettepe, Ortadoğu Teknik, Fatih, Bilkent, Başkent, Atılım) öğrenim gören 269 öğrenci oluşturmaktadır. Bu öğrencilerin 181’i Türkiye, 20’si Azerbaycan, 26’si Türkmenistan, 11’i Kazakistan, 16’sı Kırgızistan, 15’i Özbekistan uyrukludur.

Araştırmanın verileri 18 sorudan oluşan bir anket ile toplanmıştır. Anket ‘evet’ ve ‘hayır’ seçeneklerinden oluşmuştur. Anketin güvenilirliği Cronbach's Alpha = 0,826 olarak bulunmuştur.

3. Araştırmanın Bulguları ve Yorumlar

3.1. Ülkelerin Eğitim Sistemlerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırma konusu ülkelerin eğitim sistemlerinin çok küçük farklılıklarla birbirlerine benzemektedirler. Zorunlu eğitim açısından bakıldığında,

Azerbaycan, Kazakistan ve Kırgızistan'ın 11, Türkmenistan'ın 9 ve Özbekistan'ın 12 yıl olduğu gözlenmektedir. Okuryazarlık oranları, Kırgızistan (%90) hariç diğerleri (%99) aynıdır. Orta öğretime başlama yaşlarının 15-16 civarında olduğu gözlenmektedir.

3.2. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

1. Türk Dünyası coğrafyasında yer alan ülkelerin mevcut ortaöğretim programlarına ortak kültürel değerleri içeren bir ders eklenebilir mi?

Ortaöğretim devresinde Türk Dünyası coğrafyasını tanımaya yönelik ders alanlar/almayan öğrencilerin dağılımları Tablo 1'deki gibidir.

Tablo 1: Ortaöğretim devresinde Türk Dünyası coğrafyasını tanımaya yönelik ders alanlar/almayanlar

Ortaöğretim döneminizde Türk Dünyası coğrafyasını tanımaya yönelik bir ders aldınız mı?			
		Frekans	Geçerlilik Yüzdesi
Geçerlilik	Evet	149	55,4
	Hayır	120	44,6
	Toplam	269	100,0

Tablo 1'de görüldüğü gibi, ortaöğretim devresinde Türk Dünyası Coğrafyasını tanımaya yönelik ders alan öğrenci sayısı 149, bu yönde ders almayan öğrenci sayısı ise 120'dir. Bunun oransal dağılımı dersi alanların oranı % 55,4, bu yönde ders almayanların oranı ise %44,6 'dır.

Ortaöğretim devresinde Türk Dünyası coğrafyasını tanımaya yönelik ders alan öğrenci sayısı fazla olmakla birlikte almayanların oranlarının da oldukça yüksek olduğu gözlenmektedir. Bu durum, araştırma konusu ülkelerin eğitim programlarına ortak kültürel değerleri içeren bir ders ekleme gerekçesi kabul edilebilir.

Ortaöğretim devresinde Türk Dünyası coğrafyasını tanımaya yönelik bir ders almak isteyen öğrencilerin dağılımları Tablo 2'deki gibidir.

Tablo 2: Ortaöğretim devresinde Türk Dünyası coğrafyasını tanımaya yönelik ders almak isteyenler/istemeyenler

Ortaöğretim döneminizde Türk Dünyası coğrafyasını tanımaya yönelik bir ders almak ister miydiniz?			
		Frekans	Geçerlilik Yüzdesi
Geçerlilik	Evet	235	87,4
	Hayır	34	12,6
	Toplam	269	100,0

Tablo 2'de görüldüğü gibi, ortaöğretim devresinde Türk Dünyası Coğrafyasını tanımaya yönelik ders almak isteyen öğrenci sayısı 235, bu yönde ders almak istemeyen öğrenci sayısı ise 34'dür. Bunun oransal dağılımı dersi

almak isteyenlerin oranı % 87.4, bu dersi almak istemeyenlerin oranı ise % 12.6 'dır.

Ortaöğretim devresinde Türk Dünyası coğrafyasını tanımaya yönelik ders almak isteyen öğrenci sayısının oldukça yüksek olduğu gözlenmektedir. Bu durum, araştırma konusu ülkelerin eğitim programlarına ortak kültürel değerleri içeren bir ders ekleme gereksesi kabul edilebilir.

Ortaöğretim devresinde Türk Cumhuriyetlerinin dillerini tanımaya yönelik bir ders alan/almayan öğrencilerin dağılımları Tablo 3'deki gibidir.

Tablo 3: Ortaöğretim devresinde Türk Cumhuriyetlerinin dillerini tanımaya yönelik bir ders alanlar/almayanlar

Ortaöğretim döneminizde Türk Cumhuriyetlerinin dillerini tanımaya yönelik bir ders aldınız mı?			
		Frequency	Geçerlilik Yüzdesi
Geçerlilik	Evet	45	16,7
	Hayır	224	83,3
	Toplam	269	100,0

Tablo 3'de görüldüğü gibi, ortaöğretim devresinde Türk Cumhuriyetleri dillerini tanımaya yönelik ders alan öğrenci sayısı 45, bu yönde ders almayan öğrenci sayısı ise 224'dür. Bunun oransal dağılımı dersi alanların oranı % 16.7, bu yönde ders almayanların oranı ise % 83.3 'dür.

Ortaöğretim devresinde Türk Cumhuriyetlerinin dillerini tanımaya yönelik ders alan öğrenci sayısının oldukça düşük olduğu gözlenmektedir. Bu durum, araştırma konusu ülkelerin eğitim programlarına ortak kültürel değerleri içeren bir ders ekleme gereksesi kabul edilebilir.

Ortaöğretim devresinde Türk Cumhuriyetlerinin dillerini tanımaya yönelik bir ders almak isteyen/istemeyen öğrencilerin dağılımları Tablo 4'deki gibidir.

Tablo 4: Ortaöğretim devresinde Türk Cumhuriyetlerinin dillerini tanımaya yönelik ders almak isteyenler/istemeyenler

Ortaöğretim döneminizde Türk Cumhuriyetlerinin dillerini tanımaya yönelik bir ders almak ister miydiniz?			
		Frequency	Geçerlilik Yüzdesi
Geçerlilik	Evet	226	84,0
	Hayır	43	16,0
	Toplam	269	100,0

Tablo 4'de görüldüğü gibi, ortaöğretim devresinde Türk Cumhuriyetleri dillerini tanımaya yönelik ders almak isteyen öğrenci sayısı 226, bu yönde ders almak istemeyen öğrenci sayısı ise 43'dür. Bunun oransal dağılımı dersi almak isteyenlerin oranı % 84, bu yönde ders almak istemeyenlerin oranı ise % 16 'dır.

Ortaöğretim devresinde Türk Cumhuriyetlerinin dillerini tanımaya yönelik ders almak isteyen öğrenci sayısının oldukça yüksek olduğu gözlenmektedir. Bu

durum, araştırma konusu ülkelerin eğitim programlarına ortak kültürel değerleri içeren bir ders ekleme gerekçesi kabul edilebilir.

Ortaöğretim devresinde Türk Cumhuriyetlerinin kültürlerini tanımaya yönelik ders alan/almayan öğrencilerin dağılımları Tablo 5'deki gibidir.

Tablo 5: Ortaöğretim devresinde Türk Cumhuriyetlerinin kültürlerini tanımaya yönelik ders alanlar/almayanlar

Ortaöğretim döneminizde Türk Cumhuriyetlerinin kültürlerini tanımaya yönelik bir ders aldınız mı?			
		Frequency	Geçerlilik Yüzdesi
Geçerlilik	Evet	50	18,6
	Hayır	219	81,4
	Toplam	269	100,0

Tablo 5'de görüldüğü gibi, ortaöğretim devresinde Türk Cumhuriyetlerinin kültürlerini tanımaya yönelik ders alan öğrenci sayısı 50, bu yönde ders almayan öğrenci sayısı ise 219'dur. Bunun oransal dağılımı dersi alanların oranı % 18,6, bu yönde ders almayanların oranı ise % 81,4 'dür.

Ortaöğretim devresinde Türk Cumhuriyetlerinin kültürlerini tanımaya yönelik ders alan öğrenci oldukça azdır. Öğrencilerin çok büyük bir kısmı bu yönde bir ders almadıklarını belirtmişlerdir. Bu durum, araştırma konusu ülkelerin eğitim programlarına ortak kültürel değerleri içeren bir ders ekleme gerekçesi kabul edilebilir.

Ortaöğretim devresinde Türk Cumhuriyetlerinin kültürlerini tanımaya yönelik ders alan/almayan öğrencilerin dağılımları Tablo 6'deki gibidir.

Tablo 6. Ortaöğretim devresinde Türk Cumhuriyetlerinin dillerini tanımaya yönelik ders almak isteyenler/istemeyenler

Ortaöğretim döneminizde Türk Cumhuriyetlerinin kültürlerini tanımaya yönelik bir ders almak ister miydiniz?			
		Frequency	Geçerlilik Yüzdesi
Geçerlilik	Evet	236	87,7
	Hayır	33	12,3
	Toplam	269	100,0

Tablo 6'da görüldüğü gibi, ortaöğretim devresinde Türk Cumhuriyetlerinin kültürlerini tanımaya yönelik ders almak isteyen öğrenci sayısı 236, bu yönde ders almak istemeyen öğrenci sayısı ise 33'dür. Bunun oransal dağılımı dersi almak isteyenlerin oranı % 87,7, bu yönde ders almak istemeyenlerin oranı ise % 12,3 'dür.

Ortaöğretim devresinde Türk Cumhuriyetlerinin kültürlerini tanımaya yönelik ders almak isteyenlerin oranı oldukça yüksektir. Öğrencilerin çok büyük bir kısmı bu yönde bir ders almak istediklerini belirtmişlerdir. Bu durum,

araştırma konusu ülkelerin eğitim programlarına ortak kültürel değerleri içeren bir ders ekleme gerekçesi kabul edilebilir.

Ortaöğretim devresinde Türk Cumhuriyetlerinin tarihlerini tanımaya yönelik ders alan/almayan öğrencilerin dağılımları Tablo 7'deki gibidir.

Tablo 7: Ortaöğretim devresinde Türk Cumhuriyetlerinin tarihlerini tanımaya yönelik ders alanlar/almayanlar

Ortaöğretim döneminizde Türk Cumhuriyetlerinin tarihlerini tanımaya yönelik bir ders aldınız mı?			
		Frequency	Geçerlilik Yüzdesi
Geçerlilik	Evet	150	55,8
	Hayır	119	44,2
	Toplam	269	100,0

Tablo 7'de görüldüğü gibi, ortaöğretim devresinde Türk Cumhuriyetlerinin tarihlerini tanımaya yönelik ders alan öğrenci sayısı 150, bu yönde ders almayan öğrenci sayısı ise 119'dur. Bunun oransal dağılımı dersi alanların oranı % 55,8, bu yönde ders almayanların oranı ise % 44,2'dir.

Ortaöğretim devresinde Türk Cumhuriyetlerinin tarihlerini tanımaya yönelik ders alan öğrenci sayısı fazla olmakla birlikte almayanların oranlarının da oldukça yüksek olduğu gözlenmektedir. Bu durum, araştırma konusu ülkelerin eğitim programlarına ortak kültürel değerleri içeren bir ders ekleme gerekçesi kabul edilebilir.

Ortaöğretim devresinde Türk Cumhuriyetlerinin tarihlerini tanımaya yönelik ders alan/almayan öğrencilerin dağılımları Tablo 8'deki gibidir.

Tablo 8: Ortaöğretim devresinde Türk Cumhuriyetlerinin tarihlerini tanımaya yönelik ders almak isteyenler/istemeyenler

Ortaöğretim döneminizde Türk Cumhuriyetlerinin tarihlerini tanımaya yönelik bir ders almak ister miydiniz?			
		Frekans	Geçerlilik Yüzdesi
Geçerlilik	Evet	232	86,2
	Hayır	37	13,8
	Toplam	269	100,0

Tablo 8'de görüldüğü gibi, ortaöğretim devresinde Türk Cumhuriyetlerinin tarihlerini tanımaya yönelik ders almak isteyen öğrenci sayısı 232, bu yönde ders almak istemeyen öğrenci sayısı ise 37'dir. Bunun oransal dağılımı dersi almak isteyenlerin oranı % 86,2 bu yönde ders almak istemeyenlerin oranı ise % 13,8'dir.

Ortaöğretim devresinde Türk Cumhuriyetlerinin tarihlerini tanımaya yönelik ders almak isteyenlerin oranı oldukça yüksektir. Öğrencilerin çok büyük bir kısmı bu yönde bir ders almak istediklerini belirtmişlerdir. Bu durum, araştırma

konusu ülkelerin eğitim programlarına ortak kültürel değerleri içeren bir ders ekleme gereksesi kabul edilebilir.

Ortaöğretim devresinde Türk Cumhuriyetlerinin yemek kültürleri hakkında bilgi sahibi olmak isteyen/istemeyen öğrencilerin dağılımları Tablo 9'daki gibidir.

Tablo 9: Türk Cumhuriyetlerinin yemek kültürleri hakkında bilgi sahibi olmak isteyenler/istemeyenler

Türk Cumhuriyetlerinin yemek kültürleri hakkında bilgi sahibi olmak ister misiniz?			
		Frekans	Geçerlilik Yüzdesi
Geçerlilik	Evet	233	86,6
	Hayır	36	13,4
	Toplam	269	100,0

Tablo 9'da görüldüğü gibi, ortaöğretim devresinde Türk Cumhuriyetlerinin yemek kültürleri hakkında bilgi sahibi olmak isteyen öğrenci sayısı 223, bu yönde bilgi sahibi olmak istemeyen öğrenci sayısı ise 36'dır. Bunun oransal dağılımı bilgi sahibi olmak isteyenlerin oranı % 86,6, bu yönde bilgi sahibi olmak istemeyenlerin oranı ise % 13,4'dür.

Ortaöğretim devresinde Türk Cumhuriyetlerinin yemek kültürleri hakkında bilgi sahibi olmak isteyen öğrenci sayısı oldukça yüksektir. Bu durum, araştırma konusu ülkelerin eğitim programlarına ortak kültürel değerleri içeren bir ders ekleme gereksesi kabul edilebilir.

Ortaöğretim devresinde Türk Cumhuriyetlerinin geleneksel giyim tarzları hakkında bilgi sahibi olmak isteyen/istemeyen öğrencilerin dağılımları Tablo 10'daki gibidir.

Tablo 10: Türk Cumhuriyetlerinin geleneksel giyim tarzları hakkında bilgi sahibi olmak isteyenler/istemeyenler

Türk Cumhuriyetlerinin geleneksel giyim tarzları hakkında bilgi sahibi olmak ister misiniz?			
		Frekans	Geçerlilik Yüzdesi
Geçerlilik	Evet	230	85,5
	hayır	39	14,5
	Toplam	269	100,0

Tablo 10'da görüldüğü gibi, ortaöğretim devresinde Türk Cumhuriyetlerinin geleneksel giyim tarzları hakkında bilgi sahibi olmak isteyen öğrenci sayısı 230, bu yönde bilgi sahibi olmak istemeyen öğrenci sayısı 39'dur. Bunun oransal dağılımı bilgi sahibi olmak isteyenlerin oranı % 85,5, bu yönde bilgi sahibi olmak istemeyenlerin oranı ise % 14,5'dir.

Ortaöğretim devresinde Türk Cumhuriyetlerinin geleneksel giyim tarzları hakkında bilgi sahibi olmak isteyenlerin sayısı oldukça yüksektir. Öğrencilerin çok büyük bir kısmı bu yönde bilgi sahibi olmak istediklerini belirtmişlerdir. Bu

durum, araştırma konusu ülkelerin eğitim programlarına ortak kültürel değerleri içeren bir ders ekleme gereksesi kabul edilebilir.

Ortaöğretim programlarına Türk Dünyasının ortak kültürel değerlerini içeren bir dersin konulmasını isteyen/istemeyen öğrencilerin dağılımları Tablo 11'deki gibidir.

Tablo 11: Ortaöğretim programlarına Türk dünyasının ortak kültürel değerlerini içeren bir dersin konulmasını isteyenler/istemeyenler

Ortaöğretim programlarına Türk dünyasının ortak kültürel değerlerini içeren bir dersin konulmalı mı?			
		Frekans	Geçerlilik Yüzdesi
Geçerlilik	Evet	222	82,5
	Hayır	47	17,5
	Toplam	269	100,0

Tablo 11'de görüldüğü gibi, ortaöğretim programlarına Türk Dünyasının ortak kültürel değerlerini içeren bir dersin konulmasının isteyen öğrenci sayısı 222, bunu istemeyen öğrenci sayısı 47'dir. Bunun oransal dağılımı dersin konulmasını isteyenlerin oranı % 82.5, dersin konulmasını istemeyenlerin oranı ise % 17.5'dir.

Ortaöğretim programlarına Türk dünyasının ortak kültürel değerlerini içeren bir dersin konulmasını isteyen öğrenci sayısı oldukça yüksektir. Öğrencilerin çok büyük bir kısmı bu yönde bir dersin konulmasını istediklerini belirtmişlerdir. Bu durum, araştırma konusu ülkelerin eğitim programlarına ortak kültürel değerleri içeren bir ders ekleme gereksesi kabul edilebilir.

3.3. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Yükseköğretim düzeyinde öğrenci ve öğretim elemanı değişimini kolaylaştırıcı düzenlemeler yapılabilir mi?

Lisans veya lisansüstü eğitiminiz için Türk Cumhuriyetlerinden birini tercih eden/etmeyen öğrencilerin dağılımları Tablo 12'deki gibidir.

Tablo 12: Lisans/ lisansüstü eğitim için Türk Cumhuriyetlerinden birini tercih edenler/etmeyenler

Lisans veya lisansüstü eğitiminiz için Türk Cumhuriyetlerinden birini tercih eder misiniz?			
		Frekans	Geçerlilik Yüzdesi
Geçerlilik	Evet	174	64,7
	Hayır	95	35,3
	Toplam	269	100,0

Tablo 12'de görüldüğü gibi, lisans ve lisansüstü eğitimleri için Türk Cumhuriyetlerinden birini tercih eden öğrenci sayısı 174, tercih etmeyen öğrenci sayısı 95'dir. Bunun oransal dağılımı lisans ve lisansüstü eğitimlerinde

Türk Cumhuriyetlerinden birini tercih edenlerin oranı % 64.7, tercih etmeyenlerin oranı ise % 35.3'dür.

Lisans ve lisansüstü eğitimleri için Türk Cumhuriyetlerinden birini tercih eden öğrenci sayısı daha fazladır. Öğrencilerin önemli bir kısmı bu yönde bir görüş belirtmişlerdir. Bu durum, araştırma konusu ülkelerde yükseköğretim düzeyinde öğrenci ve öğretim elemanı değişimini kolaylaştırıcı düzenlemeler yapılabileceğinin gerekçesi kabul edilebilir.

Türk Cumhuriyetlerinden ön lisans veya lisans düzeyinde öğrenci değişim programları olmasını isteyen/istemeyen öğrencilerin dağılımları Tablo 13'deki gibidir.

Tablo 13. Türk Cumhuriyetlerinden ön lisans / lisans düzeyinde öğrenci değişim programları olmasını isteyenler/istemeyenler

Türk Cumhuriyetlerinden ön lisans veya lisans düzeyinde öğrenci değişim programları olmasını ister misiniz?			
		Frekans	Geçerlilik Yüzdesi
Geçerlilik	Evet	224	83,3
	Hayır	45	16,7
	Toplam	269	100,0

Tablo 13'de görüldüğü gibi, Türk Cumhuriyetlerinden ön lisans ve lisans düzeyinde öğrenci değişim programları olmasını isteyen öğrenci sayısı 224, bunu istemeyen öğrenci sayısı 45'dir. Bunun oransal dağılımı ön lisans veya lisans düzeyinde değişim programları olmasını isteyenlerin oranı % 83.3, istemeyenlerin oranı ise % 16.7'dir.

Türk Cumhuriyetlerinden ön lisans ve lisans düzeyinde öğrenci değişim programları olmasını isteyen öğrenci sayısı oldukça fazladır. Öğrencilerin önemli bir kısmı bu yönde bir görüş belirtmişlerdir. Bu durum, araştırma konusu ülkelerde yükseköğretim düzeyinde öğrenci ve öğretim elemanı değişimini kolaylaştırıcı düzenlemeler yapılabileceğinin gerekçesi kabul edilebilir.

Türk Cumhuriyetleri üniversitelerinde öğretim üyesi değişim programları olmasını isteyen/istemeyen öğrencilerin dağılımları Tablo 14'deki gibidir.

Tablo 14: Türk Cumhuriyetleri üniversitelerinde öğretim üyesi değişim programları olmasını isteyenler/istemeyenler

Türk Cumhuriyetleri üniversitelerinde öğretim üyesi değişim programları olmasını ister misiniz?			
		Frekans	Geçerlilik Yüzdesi
Geçerlilik	Evet	218	81,0
	Hayır	51	19,0
	Toplam	269	100,0

Tablo 14’de görüldüğü gibi, Türk Cumhuriyetleri üniversitelerinde öğretim üyesi değişim programları olmasını isteyen öğrenci sayısı 218, bunu istemeyen öğrenci sayısı 51’dir. Bunun oransal dağılımı Türk Cumhuriyetleri üniversitelerinde öğretim üyesi değişim programları olmasını isteyenlerin oranı % 81, istemeyenlerin oranı ise % 19’dur.

Türk Cumhuriyetleri üniversitelerinde öğretim üyesi değişim programları olmasını isteyen öğrenci sayısı oldukça fazladır. Öğrencilerin önemli bir kısmı bu yönde bir görüş belirtmişlerdir. Bu durum, araştırma konusu ülkelerde yükseköğretim düzeyinde öğrenci ve öğretim elemanı değişimini kolaylaştırıcı düzenlemeler yapılabileceğinin gerekçesi kabul edilebilir.

3.4. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Türk Dünyası coğrafyasında yer alan ülkelerde, birbirleriyle etkileşim halinde olabilecek “akıllı sınıflar” oluşturulabilir mi?

Türk Cumhuriyetlerindeki bazı okullarda birbirleriyle etkileşimli akıllı sınıfların olmasını isteyen/istemeyen öğrencilerin dağılımları Tablo 15’deki gibidir.

Tablo 15: Türk Cumhuriyetlerindeki bazı okullarda birbirleriyle etkileşimli akıllı sınıfların olmasını isteyenler/istemeyenler

Türk Cumhuriyetlerindeki bazı okullarda birbirleriyle etkileşimli akıllı sınıfların olmasını ister misiniz?			
		Frekans	Geçerlilik Yüzdesi
Geçerlilik	Evet	232	86,2
	Hayır	37	13,8
	Toplam	269	100,0

Tablo 15’de görüldüğü gibi, Türk Cumhuriyetlerindeki bazı okullarda birbirleriyle etkileşimli akıllı sınıfların olmasını öğrenci sayısı 232, bunu istemeyen öğrenci sayısı 37’dir. Bunun oransal dağılımı Türk Cumhuriyetlerindeki bazı okullarda birbirleriyle etkileşimli akıllı sınıfların olmasını isteyenlerin oranı % 86.2, istemeyenlerin oranı ise % 13.8’dir.

Türk Cumhuriyetlerindeki bazı okullarda birbirleriyle etkileşimli akıllı sınıfların olmasını isteyen öğrenci sayısı oldukça fazladır. Öğrencilerin önemli bir kısmı bu yönde bir görüş belirtmişlerdir. Bu durum, araştırma konusu ülkelerde Türk Cumhuriyetlerindeki bazı okullarda birbirleriyle etkileşimli akıllı sınıfların olabileceğinin gerekçesi kabul edilebilir.

5. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Türk Dünyası coğrafyasında yer alan ülkelerde, orta ve yükseköğretim düzeyinde yaz kursları düzenlenebilir mi?

Türk Dünyası coğrafyasında yer alan ülkelerde, orta ve yükseköğretim düzeyinde yaz kursları düzenlenmesini isteyen/istemeyen öğrencilerin dağılımları Tablo 16'daki gibidir.

Tablo 16: Türk Dünyası coğrafyasında yer alan ülkelerde, orta ve yükseköğretim düzeyinde yaz kursları düzenlenmesini isteyenler/istemeyenler

Türk Dünyası coğrafyasında yer alan ülkelerde, orta ve yükseköğretim düzeyinde yaz kursları düzenlenebilir mi?			
		Frekans	Geçerlilik Yüzdesi
Geçerlilik	Evet	206	76,6
	Hayır	63	23,4
	Toplam	269	100,0

Tablo 16'da görüldüğü gibi, Türk Dünyası coğrafyasında yer alan ülkelerde, orta ve yükseköğretim düzeyinde yaz kursları düzenlenmesini isteyen öğrenci sayısı 206, bunu istemeyen öğrenci sayısı 63'dür. Bunun oransal dağılımı Türk Dünyası coğrafyasında yer alan ülkelerde, orta ve yükseköğretim düzeyinde yaz kursları düzenlenmesini isteyenlerin oranı % 76,6, istemeyenlerin oranı ise % 23,4'dür.

Türk Dünyası coğrafyasında yer alan ülkelerde, orta ve yükseköğretim düzeyinde yaz kursları düzenlenmesini isteyen öğrenci sayısı oldukça fazladır. Öğrencilerin önemli bir kısmı bu yönde bir görüş belirtmişlerdir. Bu durum, araştırma konusu ülkelerde, orta ve yükseköğretim düzeyinde yaz kursları düzenlenebileceğinin gerekçesi kabul edilebilir.

Üniversitelerinde Türk Cumhuriyetlerini tanıtımına yönelik etkinlikler yapılmasını isteyen/istemeyen öğrencilerin dağılımları Tablo 17'deki gibidir.

Tablo 17. Üniversitelerinde Türk Cumhuriyetlerinin tanıtımına yönelik etkinlikler yapılmasını isteyenler/istemeyenler

Üniversitenizde Türk Cumhuriyetlerinin tanıtımına yönelik etkinlikler yapılmasını ister misiniz?			
		Frekans	Geçerlilik Yüzdesi
Geçerlilik	Evet	239	88,8
	Hayır	30	11,2
	Toplam	269	100,0

Tablo 17'de görüldüğü gibi, Üniversitelerinde Türk Cumhuriyetlerini tanıtımına yönelik etkinlikler yapılmasını isteyen öğrenci sayısı 239, bunu istemeyen öğrenci sayısı 30'dur. Bunun oransal dağılımı üniversitelerinde Türk

Cumhuriyetlerini tanıtımına yönelik etkinlikler yapılmasını isteyenlerin oranı % 88.8, istemeyenlerin oranı ise % 11.2'dir.

Üniversitelerinde Türk Cumhuriyetlerini tanıtımına yönelik etkinlikler yapılmasını isteyen öğrenci sayısı oldukça fazladır. Öğrencilerin önemli bir kısmı bu yönde bir görüş belirtmişlerdir. Bu durum, araştırma konusu ülkelerde, orta ve yükseköğretim düzeyinde yaz kursları düzenlenebileceğinin gerekçesi kabul edilebilir.

4. Sonuç ve Öneriler

Türk Dünyası ülkelerine mensup Türkiye'de yükseköğretimlerini sürdüren öğrencilerin araştırma neticesinde Türk Dünyasının kültürel birliğine yönelik yapılacak eğitim uygulamalarına son derece açık oldukları görülmektedir. Bu yönde yapılacak bütün uygulamaların Türk Dünyasına mensup öğrencilerin önemli bir kısmı tarafından destek göreceği anlaşılmaktadır.

Çalışma evrenindeki öğrencilerin çoğunluğu, ortaöğretim devrelerinde Türk Dünyası ile ilgili bir ders olması halinde o dersi almak istediklerini belirtmişlerdir. Türk Dünyası coğrafyasındaki ülkelerin Eğitim Bakanlıklarının bu yönde bir çalışma yapmaları orta öğretim müfredatlarına Türk Dünyası kültür ve diline yönelik dersler koymalarının bu ihtiyacı karşılayabileceği anlaşılmaktadır.

Türk Dünyası coğrafyasına mensup ülkelerde farklı eğitim süreçleri yaşandığı görülmektedir. Bu eğitim süreçlerinde yetişmiş öğretim elemanlarının değişim programları ile farklı ülkelerde eğitim-öğretim faaliyetlerine devam etmeleri, öğrencilerin de bu yöndeki değişim programlarına katılmaları bilgi birikimini aktarma, ortak değerleri ortaya çıkarma adına önemli olacaktır. Ülkelerin yükseköğretim mevzuatlarında öğretim üyelerini bu yönde teşvik edici bir düzenlemeler yapılmasının faydalı olabilir.

Teknik altyapısı uygun olan üniversitemizde kurulacak akıllı sınıflar ile eşzamanlı uzaktan eğitim kapsamında bazı dersler farklı üniversitelerdeki öğrenciler tarafından takip etmesi sağlanabilir. Bu yolla aynı bölümlerde eğitim alan üniversite öğrencilerimiz farklı hocalardan aynı dersi alma imkânına kavuşabilirler.

Üniversitemiz ve değişik kurumlar tarafından yaz aylarında düzenlenecek dil kursları, meslek kursları öğrenciler tarafından talep göreceği anlaşılmaktadır. Bu yönde açılacak kurslara öğrencileri teşvik edici bir takım uygulamalar yapılabilir. Barınma, beslenme ve eğitim giderlerinin öğrenciye çok maliyet getirmeyecek şekilde olması talebi daha da arttırabilir.

Türk Cumhuriyetlerinin tanıtımına yönelik üniversitelerde yapılacak etkinliklerin en çok talep olan konu olduğu görülmektedir. Türk Cumhuriyetlerinin Kültür Bakanlıkları bu yönde üniversitelerde ülkelerinin tanıtımına yönelik değişik etkinlikler düzenleyebilirler. Bu şekilde özellikle yükseköğretim gençliği-

nin Türk Dünyasının ortak kültürel değerleri hakkında bilgi sahibi olmaları sağlanabilir.

KAYNAKÇA

1. ÇAMAN, Efe. 'Kafkasya ve Orta Asya'da Türkiye'nin Yeni Bölgesel Politikası: Dış Politikanın Yönelim Sorunsalı'. Avrasya Dosyası. Cilt,12 Sayı:1.1996
2. MAYADAĞLI, Hüsnüye Zal . Bahtiyar Vahabzade'nin Hayatı ve Eserleri, Ankara 1998.
3. KAVAK, Yüksel. BAŞKAN, 'Türkiye'nin Türk Cumhuriyetleri, Türk Ve Akarba Topuluklarına Yönelik Eğitim Politika Ve Uygulamaları'. Gülsün Atanur Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi 20: 92 -103 [2001]
4. ARIK, Umut, "Üçüncü Çalışma Yılında TİKA", *Avrasya Dosyası*, 1995, ss. 163-182 ve 166.
5. ERGÜN, Mustafa, 'Karşılaştırmalı eğitim'. İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri dergisi. Sayfa85-87,1985
6. <http://yeogm.meb.gov.tr/ikili/turk.htm> <erişim tarihi:07.05.2009>
7. http://yeogm.meb.gov.tr/ikili/turk_cum.html/azerbaycan.html<erişim tarihi:07.05.2009>
8. http://yeogm.meb.gov.tr/ikili/turk_cum.html/turkmen.html <erişim tarihi: 07.05.2009>
9. (http://yeogm.meb.gov.tr/ikili/turk_cum.html/kazakistan.html) <erişim tarihi:07.05.2009>
10. http://yeogm.meb.gov.tr/ikili/turk_cum.html/ozbek.html <erişim tarihi:07.05.2009>
11. http://yeogm.meb.gov.tr/ikili/turk_cum.html/kyrgyz.html. <erişim tarihi:07.05.2009>
12. <http://yeogm.meb.gov.tr/istatistik/ogrtmen.html> <erişim tarihi:07.05.2009>
13. <http://yeogm.meb.gov.tr/istatistik/seminer.html> <erişim tarihi:07.05.2009>
14. http://yeogm.meb.gov.tr/istatistik/og_sayisal.html <erişim tarihi:07.05.2009>
15. <http://yeogm.meb.gov.tr/Ozelogrenciler.htm> <erişim tarihi:07.05.2009>
16. <http://www.insead.edu/v1/gitr/wef/main/fullreport/index.html><erişim tarihi: 07.05.2009>
17. <http://www.weforum.org/pdf/gitr/2009/Rankings.pdf> <erişim tarihi:07.05.2009>
18. <http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/144/agamaliyev.htm> <erişim tarihi: 08.05.2009>

Summary

THE ROLE OF EDUCATIONAL INSTITUTIONS IN STRENGTHENING THE CULTURAL RELATIONSHIPS BETWEEN THE COUNTRIES IN THE GEOGRAPHY OF TURKISH WORLD

Eriman TOPBASH

(Gazi University, Turkey)

Huseyin Salih BARAN

(Fatih University, Turkey)

In this research, the role of educational institutions in strengthening the cultural relationships between the countries in the geography of the Turkish World is going to be examined. This study aims to find the answer to the question of how "the opportunities provided by information and communication technologies in teaching-training processes are put into action for the purpose of strengthening the cultural relationships in the Turkish World." In the context of this fundamental problem, the following questions were posed:

1. Can a course with common cultural values be added into the current secondary school curricula of the Turkish World countries?
2. Can regulations facilitating the exchange of higher education students and academic staff be designed?
3. Can “ smart classrooms” to interact with each other be formed in the countries of Turkish World geography?
4. Can summer courses at the level of secondary and higher education be organized in the countries of Turkish World geography?

The data of this paper were obtained by means of literature review and survey. In the context of literature review, the main literature on the educational system of the countries of Turkish World geography was searched thoroughly and the opinions of the students receiving education in those countries were collected through a survey.

According to the findings, it was observed that the answer to all the four questions above was positive-“yes”.

Key words: Education, Turkish World, Cultural relationships